

lezo blagajno steklarne. Vlomilec je odprl »Wertheimerico« z dletom. Odstranil je del pločevine, napravil štiritovoglato luknjo, skozi katero je odstranil zapah in odprl blagajno. Odnesele je 10.000 Din gotovine ter zlato uro in verižico, ki sta bili shranjeni v blagajni. S svetrovcem je zginil ves papirnati in srebrni denar, pustil pa je nedotaknjen drobiž in kolekove za 1000 Din.

Zastrupila se je v Ljubljani smrtno s plinom 27letna služkinja Julijana Berčko iz Kostrivnice pri Rog. Slatini. Bila je pridna služkinja in je vzrok samomora neznan.

Ustrelil se je v Gabrovkih pri Sv. Križu pri Litiji v svoji podstrešni sobici vpokojeni trboveljski rudar Janez Muren. Zapustil je listek, kjer piše, da je kriva obupnega dejanja lahkomišelnost.

Prosluli tolovaj na delu. V poštini urad v Koprivnici pri Rajhenburgu je bilo vlomljeno s ponarejenimi ključi. Vlomilec je odnesel iz pisarne ročno blagajno, katero je razbil na bližnjem travniku. V njej je našel samo na 14 Din drobiža in pa za 202 Din raznih poštinskih znamk. Domačini so prepričani, da je izvršil vlom že dolgo iskani tolovaj Franc Omerza iz Blance, ki ima na vesti okoli 20 vlomov in tatvin.

Tolovajska tolpa pred sodniki. Pred kazenskim senatom v Novem mestu je dajala dne 5. aprila odgovor petčlanska vlomilska družba Jožefa Štanglja. Lansko leto so izvršili tolovaji v dravski in savski banovini več drznih vlomov in napravili škode za četrto milijona dinarjev. Kolovodja Štanglj je bil obsojen na 15 let ječe, ostali pa na parletni zapor ali ječo.

*

Slovenska Krajina.

Črensovci. Orožniška stanica se je preselila s 1. aprilom iz Trnja v Črensove v Viragovo hišo. Preje so imeli daleč do pošte, sedaj so

pa tik nje. — Zankoč Andrej iz Kroda je dodeljen na stanico kot začasni orožnik. — Na Srednji Bistrici je izvoljen za »malegarihlara« ponovno gospod Vagner, naš vneti širitelj. — Štrki so se že vrnili in iščejo hrano po močvirnatih krajih. — Za volitve je pri nas zelo malo zanimanja. Ljudje več ničesar dobrega ne pričakujejo in pravijo, da je eden tič, drugi pa miš. — Veseli nas, da je na Bistrici najbolj razširjen »Slovenski gospodar«. Nobena ga časopisa ni toliko kot »Gospodarja«. Širite našega »Slovenskega gospodarja«, dober katoliški list, ki že 69. leto brani katoliška načela. — Imeli smo silovit vihar, ki je naredil veliko škode.

Turnišče. V nedeljo dne 31. marca se je vršilo zborovanje za ustanovitev cerkvenega odbora za turniško župnijo. Med župljani je bilo veliko zanimanje in so se ga udeležili v velikem številu. Iz posameznih vasi so bili izvoljeni delegati v popolnem soglasju. — Isti dan popoldne je bila na javni licitaciji oddana dograditev nove ograje okrog sejmišča. Dograditev nove ograje je bila že nujna zadeva, ker je stara ograja res v slabem stanju. Kot najcenejšemu ponudniku za dograditev ograje je bilo delo oddano Törnar Francu, po domače: Kückecovemu. — Sever, ki je razsajal zadnje dni meseca marca s tako strašno silo, je povzročil veliko škodo. Razkril je marsikatero hišo, ki je s slamo krita. Tudi slamnate oslice je prušil marsikateremu posestniku. — Prve dni aprila so se pojavile na dimnikih oznaničke spomladaj, štorke, ali kakor jim pravijo naši ljudje: štrki. Ljudje so jih z veseljem sprejeli, ker štrke zelo cenijo. No, upamo, da bo prišlo kmalu toplo vreme in se bodo štrki počutili pri nas dobro, saj žabe že tako lepo regljajo ob večerih. Ko bi le bilo že skoro toplo!

Beltinci. Naša vas je zopet doživela dva strahovita požara koncem meseca marca. Goreti je začelo okrog dveh po polnoči. Goreli sta poslopji posestnika Škafarja in njegovega soseda Balažiča. Bile so velike težave pri gašenju radi pomanjkanja vode. Brizgalke so zajemale vodo iz oddaljenega potoka, ki leži 400 m vstran. Gasilcem se je končno posrečilo omejititi ogenj. Ogenj je povzročil Škafarju okrog 200.000 Din škode. Ta škoda daleko pre-

sega zavarovalnico, za katero je bil Škafar zavarovan. Balažič trpi ogromno škodo in ni bil sploh zavarovan.

Sobota. Po odhodu g. ing. Laha v Ptuj je prišel za inženerja k okrajnemu cestnemu odboru v Soboti g. inž. Možajski Sergej. Želimo mu, da bi se počutil dobro! — Odvetnik g. dr. Sbrizaj, ki je bil zelo priljubljen pri nas, je odšel v Konjice. Gospodu dr. Sbrizaju želimo na novem mestu obilo sreče! —

Na podlagi tega odloka je dodeljena Sobota meščanski šoli v Lendavi. Ta odredba se nam zdi, ker Sobota radi velike oddaljenosti od Lendave in radi slabih zvez z njo teži veliko bolj k Ljutomeru. Tu imamo redni jutranji vlak. To prometno sredstvo je za nas najcenejše in tudi najugodnejše, ker so učenci v popoldanskih urah že zopet doma iz Ljutomera v Soboti. Zveza med Lendavo in Soboti pa je samo avtobusna, ki od daleč ne prinaša teh udobnosti. Če so naši otroci za 30 Din preskrbljeni z mesečno železniško karto, se razume, da smo prisiljeni pošiljati učence v Ljutomer, v Lendavo nam pa to sploh ni mogoče. Zato pričakujemo, da bo ta odlok spremenjen. — Na občnem zboru obrtnikov v Soboti dne 25. marca je predsedoval g. Sukič Stefan. Okrožni odbor je za-

Čudna župnija.

2000 km dolgi in 2 m široki sta skupaj obe cevi, ki prenašata petroleje iz ležišč pri Kirkuku (Irak) v Tripolis (Sirija) in v Hajko (Palestina). V 20 taboriščih vzdolž teh cevi živi kakšnih 1000 delavcev in uradnikov. Zanje so na Angleškem osnovali posebno župnijo, ki jo vodi vikar Henry Moss. Ta uporablja pri obiskih svoje župnije letalo, ki ga nosi preko gorovij in puščav. V vsakem taborišču ostane približno teden dni, vso pot opravi tedaj v 4 mesecih in pol.

Riba, ki sama lovi ribe.

V globokem morju so učenjaki odkrili ri-

Januš Golec:

Propast in dvig.

Ljudska povest.

Prihajači so modrovali sem ter tja v najlepšem poletnem delavniku in so seve končno osredotočili svoje pomenke v gorke ter krepke psovke na vražje razkuževalne komisijone, ki so edini vzrok vsega po spodnjih krajih razlitega zla. Zabavljali so na gospoško in Majdak je pripomnil, da bo sedaj vzletel zlodej vse ušivce, ker jim zna kuriti na vseh koncih ter krajih pod petami Lapuhov Vinko s svojimi pomagači. Kmetje so se strnili in bodo morali iz dežele najprej ušivci in za njimi še trtna uš, če res ona ugonablja to zlahtno božjo kapljo.

Pogovorom potepuhov je sledil krčmar v nadi, da bo zvedel mogoče od njih kaj novega iz upornega gibanja vinogradnikov. Ker se je pa vrtela trojica le krog vsakdanjega zabavljanja, jih je glasno nahrulil:

»Celo slabotne ženske te upajo opsovati ušivce v obraz, le goljatski prihajač zmerja sam zase, mesto da bi lopnil s krampom po zlodejih s hudičevim oljem!

14

Niti eden od vas nima kaj zgubiti, ako bi pomagal upornikom. Ravno vi trije ste sigurni pred kaznijo, četudi bi spekli najvišjega ušivca na ražnju! Drugi se borijo s celimi družinami proti nezaslišanim krivicam, ki se godijo danes kmetu; prihajač samo zabavlja in pije zastoj ter za božji lon, dokler bo še zadnja kaplja v kakem sodu!»

Prihajači so zazijali pri tem poduku. Krčmarjev besede so jim očitno vzbudile zaspano vest. Spogledavali so se med seboj, menci nemirno po klopi in slednjič je dvignil Majdak jezik resnega obraza:

»Stric, kaj nam daste, če zagodemo ušivcem čardaš, kakršnega jim še ni doslej nikdo!«

Krčmar je zaokrenil prihajačevo ponudbo na zavsem neverjetno stran in se odrezal:

»Johan, če boš ti, Bindek in Najncig piskali ušivcem čardaš, se boste bratili pod mojo streho s celim vedrom najboljšega in se mastili z na ražnju pečenim prolenkom!«

Postopači so bili zadovoljni s ponudbo. Prosili so smehljajočega krčmarja za majhen predujem na račun obljube, a jih je enostavno napodil, ker je že tudi

stopal g. Bureš Franjo. Zbornico TOI je zastopal Čeh Franc. Zdržba je imela v preteklem letu 44.724.14 Din izdatkov ter toliko prejemkov. Proračun za leto 1935 znaša 34.980 D na dohodkih ter na izdatkih 29.849 Din. Sklenjeno je bilo med drugim, da se mesto tajnika in blagajnika združi v eno in to mesto se je tudi razpisalo. — Požari v našem srezu so precej pogosti. Ne vemo sicer, kaj je vzrok tem požarom: zlobna roka ali neprevidnost posestnikov. V zadnjem času je bil požar v Ivanovcih kar trikrat. Dne 15. marca je požar uničil poslopje Trplan Janezu. Škoda znaša 12.000 Din. Dne 18. marca je gorelo pri Zrinški Francu. Zgorela je slama in seno. Dne 19. marca je gorelo pri Koltaj Josipu. Požar je uničil krmo in poškodoval poslopje. Tudi v Kuštanovcih je zgorel skedenj posestniči Filo Tereziji. K sreči so bili vsi zavarovani in se

škoda vsaj delno krije z zavarovalnico. — Veliko pozornost je zbudila redka žival in še dosedaj pri nas nepoznana, to je pižmarka v Stanjevcih. Po Brehru se imenuje žival Bismarck. Kakor je »Slovenec« poročal, so do sedaj ujeli v naši državi le 4 vzorce. Ujeta žival je bila dolga 54 cm, telo samo je merilo 31 cm in je bilo zelo ploščato. Barve je bila po trebuhu svetle, po hrbtu temnorjave. Žival je precej podobna podgani, je pa mnogo večja od naših podgan. Njena domovina je Severna Amerika, zlasti Kanada, od koder je prišla v Evropo. — Pri javnih delih, ki jih je sklenila vlada, bi tudi nas zelo veselilo, če bi padla kaka drobtina na Slovensko krajino. Tudi naše ceste čakajo temeljitih popravil in zelo nujen bi bil tudi most čez Muro na Petanjcih. Seveda, želimo si tega, toda ne vemo, če se bo to zgodilo. Upajmo!

toliški tisk. To je hkrati dokaz, kako se nasprotniki katolicizma bojijo katoliškega časopisja.

*

Pribova. Na Cvetno nedeljo bode prihovška mladina priredila krasno igro »Domen« v šestih dejanjih. Igra se začne ob treh popoldne.

Brežice. Tukajšnje Prosvetno društvo priredi prihodnjo nedeljo dne 14. aprila ob 3. uri popoldne v dvorani Narodnega doma Pogačnikov misterij »Siehernik«.

Ali si že obnovili naročnino?

Peter Rešetar podaja politično poročilo.

Zunanja politika.

Eden je hodil okrog brez uspeha. Kako pa naj bo uspeh? Iz Berlina v Moskvo samo Eden, iz Moskve v Varšavo isti Eden, iz Varšave v Prago isti Eden. Čudno se Angležem, da niso vsaj dva poslali, da ne bi hodil okrog samo Eden! Varčevanje, ki ni na mestu!

Narodni prepoved na Daljnem vzhodu. Na Daljnem vzhodu sta Kitajec in Japonec proglasila edinstvo in Japonec je zadovoljen imel slavnostni govor, ki ga takole končal: »V dokaz najine edinstva bova odsej skupaj orača, ti boš vlekel plug, jaz bom držal drevo, ti boš sejal, jaz bom žetel! Čudno, kako kljub temu dogovoru strada 19 milijonov Kitajcev.

Volitve na Medžarskem so mišle. Vlada se je vstela, dobila je tri poslance več, kakor je bilo določenih mest. Parlament bo poklican, ko bodo trije odmrli.

Notranja politika.

Preobilica jajc je posledica volitev. Kure so na neki način izvedele, da so volitve razpisane, pa so mišle, da bo veliko shodov, kjer se vendar potrebujejo jajca, da se zapečati stoga.

Umiranje kat. listov.

Kakšno močno in učinkovito orožje je katoliški tisk v rokah katoliškega ljudstva, dokazuje Nemčija. Nekdaj so imeli katoliški Nemci krasno razvito časopisje političnega, gospodarskega in kulturnega (prosvetnega) značaja. To časopisje je bila glavna opora njihovega vladajočega položaja v državi, ki povečini prebivalstva pripada protestantski veri. Ko je v Nemčiji zavlada narodni socializem, je začel borbo zoper katolicizem, ki jo vodi včasih prikrito, včasih odkrito, kakršne so prilike. Cilj tej borbi je: uničiti vpliv katolicizma v javnosti, v vseh panogah javnega življenja, zlasti v področju vzgoje naroda in njegove mladine. Da bi vzela katoličanom v tem boju iz rok vsako obrambno orožje, uničuje ta po svojem bistvu pogansko-svobodomiselna stranka katoliške liste vseh vrst. List za listom se zatira ali pa vsled

preganjanja umira. Duhovni voditelj narodno-socialistične stranke znani Rosenberg je objavil strankino glavno vodilo: »V Nemčiji ni treba drugih časopisov kot takih, ki promatrajo politiko in socialno življenje z narodno-socialističnega stališča.« S tem je vodilna in edina stranka v Nemčiji izrekla smrtno obsodbo nad katoliškim časopisjem. Znani nemški katoliški dnevniki, kakor »Germania« in »Kölnische Volkszeitung« še komaj životarijo, čeprav morajo proti svojemu prepričanju zagovarjati narodno-socialistično politiko. Listom, ki se še tolerirajo (trpijo), se odvzame katoliško uredništvo ter se jim vsili narodno-socialistično. Iz uredništva »Katoliške korespondence« so odstranjeni jezuitje. List »Cerkve«, ki je prinašal čisto verske članke najboljših katoliških pisateljev, je ukinjen. Dovoljeno je izhajanje takšnih listov, ki niso ne krop ne voda. Katoliški Nemci so imeli odlični mladinski list pod naslovom »Mlada fronta«. Pred nekaj dnevi je bilo izhajanje lista prepovedano. To je vprav vandalsko (Vandali so bili nemško pleme, ki se je v zgodovini proslavilo s svojim divjanjem) divjanje zoper ka-

Majdak obračal žepe narobe in se ni prikazal niti eden krajcar.

Trojica jo je ubrala po cesti proti Bizeljskem. Kmalu za Janežičevim domom so sedli v senco in se razgovarjali dolgo. Glavno besedo je imel Majdak. Pred razhodom so si segli v roke in nek notranji nagon je gnal vsakega na svojo stran.

Kake tri tedne po sestanku prihajavev v Župelevcu pri Janežiču se je zbrala pred krčmo močna žandarska patrolja z okrajnim stražmojstrom iz Brežic na čelu. Orožniki so posedli do onemoglosti utrujeni po trati. Stražmojster je stopil v hišo ter zval na razgovor hišnega gospodarja, s katerim sta si bila dobra znanca. Prosil ga je, naj mu pove, če ni mogoče popivala v njegovi krčmi sinoči na večer družba sumljivih ljudi. Morda je videl on ali kdo od njegovih neznance, ki so se morali v zadnjem času klatiti po okoličih Župelevca.

Krčmar je gledal debelo žandarskega znanca. Videti mu je bilo na obrazu, da ne razume, za kaj da gre in kako naj pomore oblasti s svojo izpovedjo. Stražmojster ga je vprašal, če mu ni nič znanega, kaj se je zgodilo sinoči v noči nekako na sredini Dobrave?

Gospodar je odločno odkimal. Stražmojster je potegnil iz torbe nekaj pol papirja, sedel za mizo ter čital prijatelju, kaj vse se je zgodilo v minuli noči ne daleč od Župelevca ob cesti, ki pelje res dolgo po graščinskem gozdu Dobrava proti Brežicam.

Prvi žandarski zapisnik o dejanskem stanu ponočnega zločina v Dobravi je ohranjen ter se glasi po vsebini v slovenščini tako-le:

»Že bolj pozno na večer so se odpeljali 9. sept. iz Brežic v enovprežni kočiji: g. Julij Hansel iz Maribora, glavni vodja razkuževalne komisije v Posavju, Jurij Veršec, posestnik v Pišecah, in Ivan Vrstovšek, visokošolec iz Pišec. Oba slednja sta tudi vodilna člana imenovane komisije. Vozil je in sedel na kozlu Veršecev hlapec Tona Gregorevčič.

G. Hansel se je pripeljal z vlakom iz Maribora. Imel je velike opravke pri okrajnem glavarstvu, kjer so mu predložili vse polno pritožb o očitih uporih kmetov proti razkuževalcem.

G. Hansla sta pričakala na kolodvoru Jurij Veršec in Ivan Vrstovšek, da sta mu poročala o razkuževanju in kako bi bilo treba urediti kočljivo zadevo za bodočnost. Po zaslišanju ter prečitanju vseh mo-

bo, ki živi v večni temi. Na glavi tega prečudnega bitja je priraščena nitka s posebnim trnkom in vabo. Nitka je tri- do štirikrat daljša od ribe — vaba pa je majhna svetilka. S to svetilko privabi riba manjše živalice v svojo bližino in jih pohrusta. V višjih vodnih legah ta čudni »ribje« ribič ne more živeti, ker mu izstopijo oči in se v notranjosti telesa pretirga zračni mehur.

Odkod prihaja »Španska hrpa«?

Znamenit angleški zdravnik trdi, da prihaja takozvana »španska« iz Kitajske. Bacil, ki prinaša to nalezljivo in tudi lahko zelo nevarno bolezen, živi izključno v blatu Ru-